
Kyrkomötet
Motion 2017:90
av Hans-Olof André

Latinska namnformer i kyrkohandboken

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att i kyrkohandboksförslaget genomgående ersätta ”Kriste” med ”Kristus” i Kristusrop 3.
2. Kyrkomötet beslutar att i kyrkohandboksförslaget genomgående ersätta ”Jesu” med ”Jesu(s)”.
3. Kyrkomötet beslutar att i kyrkohandboksförslaget genomgående ersätta ”Kristi” med ”Kristi/Kristus”.
4. Kyrkomötet beslutar att i kyrkohandboksförslaget genomgående ersätta ”Jesu Kristi” med ”Jesu Kristi/Jesus Kristus”.

Motivering

Svenska kyrkans gudstjänstspråk hade förr ett tydligt inflytande från latinet. Detta var kanske naturligt vid en tid när alla som läste på gymnasiet obligatoriskt lärde sig latin, vilket innebar att alla präster behärskade latin mycket väl. Men det var ju mycket få som studerade, så för den breda massan var språket kanske inte alltid så lättillgängligt. Men man begrep kanske ändå så småningom åtminstone den ungefärliga meningen av gudstjänstens ålderdomliga och latininfluerade språk.

Det var särskilt namnformer som fick latinska ändelser: ”Genom Jesum Kristum”, ”Kristi lekamen”, ”O Kriste”, ”i Jesu Kristi namn”. Dagens vana gudstjänstdeltagare har efterhand blivit bekanta med dessa former, och de förstås utan svårighet. Men för en ny generation som aldrig kommit i närheten av något latin, och för vilka också de svenska religiösa orden är obekanta (man hör t.ex. uttalet ”Guds” med långt u), är de latinska formerna nog inte så begripliga. De har också tagits bort i stor utsträckning i förslaget till kyrkohandbok för Svenska kyrkan, med några undantag:

- ◆ **Kriste.** Den gamla vokativen (tilltalsformen) ”Kriste” har ändrats till ”Kristus” i samtliga Kristusrop (”Herre förbarma dig, Kristus förbarma dig, Herre förbarma dig”) utom i Kristusrop 3, där ”Kriste” står kvar. Detta Kristusrop bör också ändras. (En barnkonsekvensanalys hade nog visat, att ”Kriste” lätt missuppfattas, kanske som ”Krister”!)
- ◆ **Jesu och Kristi.** De gamla genitivformerna ”Jesu” och ”Kristi” blir alltmer främmande för dagens och kommande generationer. Vi kan nog lära oss att säga ”Jesus” och ”Kristus” också i genitiv, även om det tar emot lite till en början. Återigen är barnperspektivet viktigt. Lättast är väl att ändra ”Jesu” till ”Jesus”. Denna möjlighet bör införas fakultativt.

Förslag: Ändra ”Jesu” till ”Jesu(s)” i Bön om förlåtelse 2 (”Jesu(s), Guds Sons, blod ...”), Löftesord 1–3, Tackbön 2 och 3, fakultativ Bön vid kollekt (sidan 60 och

75), Förbön 1, 3, 4, Bön efter kommunion Påsk 2. Följdändringar i de kyrkliga handlingarna.

Det skulle vara framsynt att också ge alternativ till ”Kristi” i den nya handboken.

Förslag: Ändra ”Kristi” till ”Kristi/Kristus” i Nattvardsbön 1, 5, 7, 9, 12, Brödsbrytelsen, Fridshälsningen, Kommunionen (ord till kommunikanten), Påsknattsmässans inledning till och frågor efter trosbekännelsen. Följdändringar i de kyrkliga handlingarna.

I det vanliga uttrycket ”Jesu Kristi” måste båda orden ändras, annars blir det konstigt.

Förslag: Ändra ”Jesu Kristi” till ”Jesu Kristi/Jesus Kristus” i Bön om förlåtelse 1–3, 6–8, Nattvardsbön 2, 3, 6, 9, 12, Kommunionen (ord efter utdelandet, alternativ till ’Herrens’, blir alltså ’Herrens/Jesu Kristi/Jesus Kristus’), Bön efter kommunionen Allmän 1, Sändningsord, Påsknattsmässans doppåminnelse. Följdändringar i de kyrkliga handlingarna.

Förutom i fallet ”Kriste” (som endast förekommer på ett ställe, i Kristusrop 3) föreslås alltså ett modernare alternativ till ”Jesu”, ”Kristi”, och ”Jesu Kristi”. Det blir alltså fakultativt att gå över till modernt språkbruk, vilket innebär att förändringen kan göras efterhand, under hela den nya handbokens livslängd. Särskilt viktigt är det att de modernare namnformerna kan användas när barn och ungdomar deltar. Många av dem har inte längre svenska som modersmål. Svenskan är tillräckligt svår utan dessa ålderdomliga latinska namnformer.

Göteborg den 29 juli 2017

Hans-Olof Andrén (POSK)